

wettelijk erkende beroepsvereniging

www.vbaudiologen.be

Al gehoord van de audioloog?

De **audioloog** is een **paramedicus** die een gezondheidszorgberoep uitoefent, meer bepaald in het domein van de gehoor- en evenwichtsfunctie.

Naargelang de gevolgde opleiding is men **Bachelor** of **Master** in de **Audiologie**.

Beide opleidingen leveren hoogopgeleide gezondheidszorgwerkers af.

De meeste audiologen hebben naast hun erkenning als audioloog in de strikte zin van het woord ook een erkenning als **audicien**, waardoor ze tevens gerechtigd zijn om hoortoestellen aan te passen.

Audiologie is een **gezondheidszorgberoep**, dit impliceert dat de competenties van de audioloog gebaseerd zijn op beroepsspecifieke kennis, vaardigheden en attitudes vanuit een brede algemene en wetenschappelijke vorming.

De audioloog/audicien dient **erkend** te zijn door de **Federale Overheidsdienst (Fod) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu** en engageert zich tot permanente vorming en bijscholing.

Wanneer komt u in contact met een audioloog?

- Uw baby wordt doorverwezen voor gehooronderzoek...
- Uw kind ontwikkelt een gehoorverlies op latere leeftijd...
- U wilt een goed gehoor behouden als u op het werk of in het dagelijks leven blootgesteld wordt aan te luide muziek of schadelijk lawaai...
- U kunt de laatste maanden minder goed groeps gesprekken volgen...
- Uw levenskwaliteit wordt sterk beïnvloed door last van oorsuizingen...
- U heeft last van evenwichtsstoornissen...
- U bent overgevoelig voor geluid...

Kortom, voor alles wat verband houdt met **gehoor** en **evenwicht**.

Als u met deze klachten geconfronteerd wordt zal men in de eerste plaats een neus-keel-oorarts raadplegen. Daar komt u wellicht in contact met de audioloog die samenwerkt met de NKO-arts voor **onderzoek en diagnostiek van het gehoor-en/of evenwichtsprobleem**.

Elke hulpvraag wordt eerst grondig besproken zodat het zorgaanbod optimaal kan aangepast worden aan de specifieke noden. 'Zorg op maat' is de grote uitdaging...

Wat zijn de beroepsdomeinen van de audioloog?

1. Klinische audiologie

Binnen de Neus-Keel-Oorpraktijk in het ziekenhuis, polykliniek en privépraktijk voert de audioloog diagnostisch gehooronderzoek uit.

Naast de **kwantitatieve metingen van het gehoor** bestaat er een uitgebreide testbatterij om **kwaliteit van het gehoor** onderzoeken. Sommige testen vereisen een actieve medewerking van de patiënt (= subjectieve testen), andere dan weer niet (= objectieve testen).

De problematiek van oorsuizingen (**tinnitus**) en overgevoeligheid voor geluid (**hyperacusis**) behoren tot het onderzoeksdomein van de audiologie.

Voor personen met een verstandelijke beperking of met een meervoudige auditieve beperking beschikt de audioloog over aangepaste conditionerings- en onderzoeksmethoden.

Alle onderzoeksresultaten worden steeds samen met de NKO-arts besproken.

Behalve gehooronderzoeken voert de audioloog ook **evenwichtsonderzoeken** uit.

2. Kinderaudiologie

Een goed verlopende spraak- en taalontwikkeling is voorwaarde voor een goede algehele ontwikkeling. Het gehoor speelt hierbij een primordiale rol. Kinderen waarbij de spraak- en taalontwikkeling niet of onvoldoende op gang komt, zijn kinderen die extra zorg en begeleiding nodig hebben. De audioloog beschikt over een reeks testen voor onderzoek van de ontwikkeling van de auditieve waarneming en de auditieve verwerking van geluid en spraak (**onderzoek naar de auditieve verwerking**) bij kinderen en jongeren met een spraak- en taalontwikkelingsstoornis.

Als de **neonatale gehoorscreeningstest** (vb. AABR uitgevoerd door Kind & Gezin) een baby detecteert wordt deze doorverwezen voor verdere onderzoeken in een diagnostisch centrum, waar de kinderaudioloog een belangrijke plaats inneemt binnen het multidisciplinair team.

Voor het onderzoeken van het gehoor bij baby's en peuters beschikt de kinderaudioloog over een onderzoeks batterij aangepast aan de leeftijd van het kind: **reflexaudiometrie, gedragsobservatie, spelaudiometrie en specifieke objectieve testen.**

3. Hoortoestelaanpassing

Als een hoortoestel een oplossing kan bieden voor het gehoorverlies, maakt de NKO-arts een **voorschrift** en verwijst hij de patiënt naar de **audioloog/audicien** in een hoorcentrum.

Deze zal na het intakegesprek en een uitgebreider onderzoek de meest geschikte **hoorapparaten** selecteren in overleg met de cliënt, op basis van de mogelijkheden, de moeilijkheden en de noden van de omgeving (gezin, werk, vrije tijd...).

Hoortoestellen worden steeds minstens twee weken **vrijblijvend op proef** uitgeleend. Na de proefperiode zal de audioloog/audicien de ervaringen in verschillende luistersituaties evalueren en indien nodig de hoortoestellen verder fijnregelen, zodat de beste resultaten kunnen behaald worden. Doorgaans vereist een hoortoestelaanpassing een gewenningsproces dat meerdere weken kan duren. Indien de hoorontwenning meer uitgesproken is (wat dikwijls voorkomt bij langdurig gehoorverlies) kan bijkomende **hoortraining** ingeschakeld worden.

Het juiste gebruik, het leren omgaan met de hoortoestellen en het onderhoud ervan krijgen eveneens de nodige aandacht.

Ook na het afronden van het aanpassingsproces kan de cliënt blijvend beroep doen op de dienstverlening voor eventuele bijkomende regelingen die na verloop van tijd noodzakelijk zijn.

In sommige gevallen, zoals bij zeer uitgesproken gehoorvermindering waarbij een conventioneel hoortoestel (zoals een oorhanger of een in-het-oor toestel...) geen baat heeft, kan de oorarts een **implanteerbaar hoortoestel** voorstellen, zoals een **cochleair implant** (CI) of een **botverankerd hoortoestel** (BAHA). De audioloog vervult een belangrijke taak in het CI-team voor de selectie van kandidaten, het opstellen van het RIZIV-dossier, de pre- en peroperatieve metingen en niet in het minst voor de fitting (= aanpassing en fijnregeling) van de CI-spraakprocessor.

Bij **kinderen** gebeurt elke hoortoestel- of CI-aanpassing binnen een multidisciplinair team, uiteraard in nauwe samenwerking met het gezin en ook de bredere omgeving die deel uitmaakt van de leefwereld van het kind zoals de grootouders, kinderopvang, school.

Kinderen met een auditieve beperking volgen ook een intensief **interdisciplinair revalidatieprogramma**. De aanpassing van de hoortoestellen is echter een continu proces dat gemonitord wordt doorheen de algemene ontwikkeling van het kind. De **kinderaudioloog** zal regelmatig de doeltreffendheid van de hoorapparaten en/of implant evalueren en de audiologische interventies uitvoeren gebaseerd op de specifieke moeilijkheden die het kind ervaart.

4. Aanpassing hulpmiddelen

Slechthorende en dove personen kunnen beroep doen op de audioloog/audicien voor advies omtrent **bijkomende (hoor)hulpmiddelen** die al dan niet in combinatie met een hoortoestel of CI kunnen gebruikt worden. Voorbeelden

hiervan zijn: telefoonversterkers, luisterhulpmiddelen (met Bluetooth) voor het Gsm-toestel, TV-hoorhulpmiddelen, FM-apparatuur voor het beter spraakverstaan in lawaai of op grotere afstand en ook signaleringssystemen voor de aanpassing van de woning zoals deurbelzender, babyzender, telefoonzender,... flitslichtontvanger, aangepaste wekker met flitslicht of trilkussentje.

De audioloog maakt ook deel uit van het **multidisciplinaire team** van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (**VAPH**), een instantie die kan instaan voor vergoeding van deze hulpmiddelen.

5. Gehoorrevalidatie

Het gehoor is sterk verbonden met de taal en spraak.

In verscheidene situaties is het aanpassen van een hoortoestel niet voldoende om goed te kunnen horen en/of spraak te verstaan. Hierbij is de concrete aanpak verschillend volgens de ernst en het tijdstip waarop het gehoorverlies is ontstaan: aangeboren of later verworven, voor of na de spraak-taalontwikkeling. **Hoortraining** en het aanbrengen van lipleesvaardigheden (**spraakafzien**) behoren naast de **communicatietraining** en de **sociale competentietraining** tot het domein van de revalidatie-audioloog. Via hoor-en luistertraining leert men het restgehoor optimaal gebruiken.

In vele gevallen en vooral bij (zeer) jonge kinderen met gehoorstoornissen, beperkt de revalidatie zich niet tot individuerichte begeleiding maar wordt het gezin, familie en de omgeving (kinderdagverblijf, school, rusthuis...) betrokken bij het revalidatieprogramma.

De revalidatie-audioloog maakt ook deel uit van het **tinnitusteam**: tinnitus (of oorsuizingen) gaat immers vaak gepaard met gehoorverlies. Het audiologisch onderzoek binnen dit team bestaat uit een inventarisatie van de problemen op het gebied van gehoor, tinnitus en communicatie. Desgevallend kan naast de specifieke tinnitusbegeleiding een hoortoestel en/of ruisgenerator soelaas bieden. Personen die overgevoelig zijn voor bepaalde geluiden (hyperacousis) kunnen eveneens terecht in dit team.

Bij **evenwichtsstoornissen** kan de audioloog helpen de evenwichtsfunctie te revalideren.

De revalidatie-audioloog werkt meestal in **teamverband** met andere disciplines zoals NKO-arts, kinderarts, neuroloog , logopedie, kinesithérapie, psychologie, maatschappelijk werk, ergotherapie...

6. Preventie en voorlichting

Naast het vaststellen en bieden van oplossingen voor gehoorproblemen doet de audioloog ook aan preventie en voorlichting. De laatste jaren neemt de blootstelling aan lawaai alleen maar toe. (MP3-spelers, concerten, meerdaagse festivals, motorrijden, muzikanten, jagers...)

De audioloog heeft een belangrijke taak in het kader van **sensibiliseren** en voorkomen van gehoorbeschadiging door geluidsoverlast en overmatige blootstelling aan lawaai. Hij voert geluidsmetingen uit (**sonometrie** en **dosimetrie**) op de werkplaats, in scholen, in het verkeer...

Men kan bij de audioloog/audicien terecht voor advies en aanpassing van (individuele) **gehoorbeschermingsmiddelen**.

Vroegtijdige detectie van gehoorverlies door blootstelling aan lawaai is eveneens belangrijk en hoort tot de taken van de audioloog.

De audioloog kan deel uitmaken van een CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding), een arbeidsgeneeskundige dienst en erkende preventiediensten.

De audioloog kan ook een adviesfunctie hebben met betrekking tot bouwkundige projecten, zoals klasakoestiek in scholen.

Ter preventie van uitwendige en middenoorproblemen kunnen **zwemdopjes** op maat gemaakt worden bij de audioloog/audicien.

7. Wetenschappelijk onderzoek

De audioloog kan een functie uitoefenen in het kader van wetenschappelijk onderzoek in de verschillende bovengenoemde domeinen.